

Moeder Maxima betuigde mogelijk steun aan Videla Politieke loyaliteitsverklaring uit 1987 aan Argentijnse ex-dictator werd later afgezwakt

DOOR INEKE HOLTWIJK, de Volkskrant April 6, 2001

De moeder van Maxima, Maria del Carmen Cerruti de Zorreguieta, heeft in mei 1987 vermoedelijk een sympathiebetuiging ondertekend voor het regime van de Argentijnse ex-dictator Videla. De verklaring werd in 1989 als een lange advertentie gepubliceerd in drie kranten. De naam Videla is in latere instantie geschrapt.

De titel van de verklaring is Erkentelijkheid en solidariteit. De tekst luidt: 'Wij willen onze erkentelijkheid en solidariteit uitdrukken met de strijdkrachten, de veiligheidsdienst en politiemacht die de natie hebben verdedigd in een oorlog, uitgelokt door het geweld van guerrillero's, en die de terroristische organisaties die een marxistisch regime wilden vestigen hebben verslagen'.

De rechter verbood aanvankelijk publicatie. Volgens hem maakte de verklaring deel uit van een complot om de toen verzwakte burgerregering van Alfonsín omver te werpen en een einde te maken aan de processen tegen militairen.

Twee jaar later werd dat vonnis in hoger beroep verworpen. Maar de rechter waarschuwde dat na publicatie alle ondertekenaars zouden worden vervolgd voor 'apologie aan een misdadiger'. Die misdadiger was Videla, toen reeds veroordeeld tot levenslang. Daarop besloten de organisatoren niet naar hem, maar naar de gehele strijdkrachten te verwijzen.

De publicatie in 1989 had nog steeds een duidelijk politiek doel: twee weken later werd Carlos Menem geïnstalleerd als president. Menem besloot per decreet de gevangen militairen vrij te laten.

Een van de honderden ondertekenaars was Maria C. de Zorreguieta. Maxima's moeder wilde in een kort telefoongesprek met de Volkskrant niet bevestigen of zij zo'n verklaring had ondertekend.

'Ik heb geen commentaar', zei zij. En: 'Ik herinner me het niet. Het is lang geleden'. Toen zij werd gewezen op het belang van een ontkenning in het geval zij niets met de advertentie te maken had, zei zij: 'Ik heb niets te zeggen. Wij geven geen verklaringen.'

Op de lange lijst staan veel ex-functionarissen van het regime, grootgrondbezitters, ondernemers en advocaten, maar vooral veel vrouwen. Niet alleen het gezinshoofd tekende, ook vaak alle vrouwen uit de gezin, teneinde drie krantenpagina's te kunnen vullen. In 1989 wist men net zoveel van de repressie als nu. 'Er waren niet veel mensen die het regime nog steunden', aldus onderzoeksjournalist H. Verbitsky.

Het was Verbitsky die het complot voor een coup onthulde en de publicatie van de verklaring bij de rechter aanhangig maakte. In het Argentinië van nu is zo'n sympathiebetuiging ondenkbaar, onderstreept hij. 'Het is een verklaring die je in zijn tijd moet zien. Ik geloof niet dat de ondertekenaars zich nu nog zouden lenen voor zoiets. Zelfs Zorreguieta geeft nu een andersoortige verklaring uit.'